

VIRKSOMHETSPLAN FOR RENDALEN BARNEHAGE 2026-2030

Innhold

INNLEDNING	3
PRESENTASJON AV RENDALEN BARNEHAGE	4
LOVGRUNNLAG.....	4
VERDIER OG VISJONER.....	5
BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	6
MAT OG MÅLTID.....	8
SPRÅKLIG MANGFOLD	9
TRYGT OG GODT BARNEHAGEMILJØ	9
BARNEHAGE AV GOD KVALITET	9
PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING	10
FAGOMRÅDER MED PROGRESJONSPLAN	11
OVERGANGER	18
FORELDRESAMARBEID.....	19
SAMARBEIDSPARTNERE	21
UTPLASSERING OG UTDANNING	22
BIBLIOTEKET.....	22
TVERRFAGLIG SAMHANDLINGSTEAM.....	22

INNLEDNING

Det å sikre barn en trygg og god start på livet utgjør en av samfunnets mest betydningsfulle og langsiktige investeringer. Perioden fra fødsel til skolestart er preget av omfattende og grunnleggende læring og utvikling.

For å lykkes med å realisere målet om god utdanning og likeverdige muligheter for alle, er det avgjørende at innsatsen settes inn tidlig. Barnets utvikling påvirkes i stor grad av kvaliteten på kommunikasjon, relasjonene og samspeillet med omsorgspersoner i de første leveår. Disse faktorene danner fundamentet for videre læring, sosial kompetanse og livsmestring.

Barnehagen utgjør det første trinnet i et livslangt læringsløp og skal tilby hvert enkelt barn et kvalitativt godt og pedagogisk tilrettelagt tilbud. Den skal bidra til en trygg og meningsfull barndom, preget av trivsel, vennskap og lek.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Den skal fungere som en lærende organisasjon, der det pedagogiske arbeidet bygger på barnehageloven og rammeplanen.

Rammeplanen for barnehagen konkretiserer hvilke oppgaver personalet har for å fremme barns trivsel og utvikling, samt hvilke krav som stilles til tilrettelegging for de yngste barna. Barnehagen har frihet til å velge hvordan det pedagogiske arbeidet organiseres i praksis, og barnehagelærerens faglige og pedagogiske skjønn skal legges til grunn.

Alle barnehager er pålagt å utarbeide en årsplan i samsvar med Barnehageloven. Rendalen Barnehage har gjennom flere år valgt å anvende en femårig virksomhetsplan, samt årsplan for hvert år. Virksomhetsplanen er et strategisk styringsdokument som angir retning for det pedagogiske arbeidet og kvalitetsutviklingen. Den inneholder informasjon og viser til en føringer i barnehageloven og rammeplanen. Planen er forankret i nasjonale retningslinjer og tilpasses lokale forhold. Årsplanen bygger på virksomhetsplanen og rammeplanen, og sørger for at det pedagogiske arbeidet får en tydelig og helhetlig retning.

Rendalen barnehage ønsker å skape en hverdag der barna møter trygghet, omsorg og ekte nysgjerrighet. Med virksomhetsplanen og årsplanen som støtte, arbeider vi for å gi hvert barn gode opplevelser, vennskap, mestring og rom for undring. Sammen med foreldre/foresatte er vi med på å forme små og store øyeblikk som betyr noe – øyeblikk som legger grunnlaget for videre utvikling og livsglede.

Hilde Røe

Styrer Rendalen Barnehage

PRESENTASJON AV RENDALEN BARNEHAGE

Rendalen barnehage ble etablert i 1988 og består i dag av to geografisk adskilte enheter, lokalisert på Bergset og Åkrestrømmen. Begge enheter er organisert med både småbarnsavdeling og storbarnsavdeling, noe som sikrer en strukturert og tilpasset pedagogisk praksis. Begge lokasjoner ligger i umiddelbar nærhet til variert natur, noe som gir rike muligheter for friluftsliv, lek, utforskning og læring.

Barnehagens ordinære åpningstid er fra kl. 07.00 – 16.30, og åpner kl. 06.30 ved behov. De planlagte aktivitetene gjennomføres i barnehagens kjernetid, fra 09.30 – 14.00, og vi ønsker at barna er på plass til 09.30.

Vi tilbyr barnehageplasser på 80 % og 100 %, tilsvarende henholdsvis fire- og femdagers uke, og foreldrebetalingen beregnes for 11 mnd. i året.

Barna må ha minimum fire uker ferie årlig, som omfatter påske- og juleferie, sommerferie samt barnehagens planleggingsdager. Da er barnehagen stengt. Videre oppfordres det til at barna avvikler tre sammenhengende uker sommerferie.

Rendalen Barnehage har et kompetent personale som vektlegger relasjonsbygging og å skape et trygt og stimulerende miljø for barna. Et nært samarbeid mellom hjem og barnehage er også avgjørende for barnets trivsel, utvikling og læring. Barnehagen skal støtte foreldrene i deres oppdragerolle og sammen bidra til å gi barnet et godt utgangspunkt for videre utvikling.

LOVGRUNNLAG

Barnehageloven er en norsk lov som regulerer barnehagens virksomhet. Barnehagesektoren styres av denne loven med forskrifter. Barnehageloven fordeler ansvar og myndighet mellom stat, fylke og kommune, og gir styrere og pedagogiske ledere ansvar for barnehagens virksomhet.

Rammeplan for barnehagen er forskrift til loven. Planen inneholder presiserende bestemmelser som skal bidra til å sikre alle barn et likeverdig og kvalitetsmessig godt barnehagetilbud. Rammeplanen utgjør et forpliktende rammeverk for arbeidet til barnehagens personale, eier og tilsynsmyndighet.

Kunnskapsdepartementet utgjør den øverste myndigheten for barnehagesektoren. Statsforvalter fører tilsyn med kommunen som lokal barnehagemyndighet. Kommunens barnehagemyndighet har ansvar for å godkjenne, føre tilsyn med og finansiere barnehager i sitt område. Barnehageeier har ansvar for den daglige driften og for å sikre at barnehagen holder høy faglig og pedagogisk kvalitet.

VERDIER OG VISJONER

Rammeplanens verdigrunnlag beskriver de grunnleggende verdiene som skal ligge til grunn for alt arbeid i barnehagen. Det bygger på demokrati, menneskerettigheter og respekt for barnas egen verdi, samtidig som det legger vekt på fellesskap og mangfold.

Kommunens oppvekstplan legger føringer for hvordan ansatte skal møte barn og unge. Et felles verdigrunnlag bidrar til å styrke relasjoner mellom mennesker og fungerer som en rettesnor for vår atferd og væremåte. Visjoner fungerer som ledestjerner og gir retning mot ønsket framtid.

Rendalen kommunes verdier

– er vesentlige i barnehagehverdagen og er viktige for et godt læringsmiljø.

De ansatte i Rendalen Barnehage har konkretisert kommunens verdier slik:

RAUSHET *Gi av seg sjøl, være tolerante og inkluderende.*

ÅPENHET *Ærlighet, dele og åpne for andre meninger.*

ENGASJEMENT *Vise interesse, være nysgjerrig og interessert.*

Oppvekstsektorens visjon

Alle skal med!

BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

Barnehagen skal tilby et variert og innholdsrikt tilbud som gir rom for lek, skaperglede, undring og utforsking. Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

Omsorg, lek, læring, språk og danning henger sammen og skal støtte barnas helhetlige utvikling. Barnehagen skal være et trygt og inkluderende fellesskap preget av glede, humor og medvirkning, der barna får delta aktivt og påvirke hverdagen ut fra alder og forutsetninger.

Det fysiske miljøet skal være trygt og stimulerende, og gi rom for bevegelse og variert lek.

Personalet skal legge til rette for at alle barn kan delta i lek og aktiviteter.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som fremmer barns trivsel, utvikling og læring gjennom meningsfulle aktiviteter tilpasset barnas alder, behov og mangfold.

Rammeplanen tilpasses lokale forhold, slik at det pedagogiske arbeidet tar hensyn til barnas behov og nærmiljøet (Lov om barnehager).

Omsorg

Omsorg gir barn trygghet og trivsel, og hjelper dem å utvikle empati og omtanke. Barn trenger oppmerksomhet fra varme, kompetente voksne for å ha det godt i barnehagen. Alle barn skal bli sett, forstått og respektert, og få den støtten de trenger (Rammeplan 2017).

I Rendalen Barnehage møter vi barna med varme og interesse. Vi sørger for at de opplever trygghet, tilhørighet og trivsel. Barna skal få ro og hvile når de trenger det, og vi legger til rette for gode relasjoner mellom barn og voksne, og barna imellom. Personalet lytter til barnas uttrykk og behov, og møter dem med omsorg og sensitivitet. Gjennom støtte og oppmuntring skal barna få tillit til seg selv og andre, og lære å gi og ta imot omsorg.

Lek

Lek skal ha en sentral plass i barnehagen og bidra til et inkluderende miljø der alle barn kan være med. Leken har egenverdi og gir mulighet for utvikling, læring og sosial samhandling. Barnehagen skal inspirere til ulike typer lek og legge til rette for vennskap. Alle barn skal få oppleve glede, humor, spenning og engasjement – alene og sammen med andre (Rammeplan 2017).

I Rendalen Barnehage har personalet ansvar for at alle barn trives og har noen å leke med. Vi skal gi hvert barn støtte og trygghet til å mestre og være en aktiv del av lekefellesskapet. Barnehagens inne- og uteområder, sammen med variert materiell, skal inspirere til lek i mange former. Barnas idéer og erfaringer skal være en naturlig og viktig del av leken.

Danning

Danning er en livslang prosess der vi reflekterer over egne handlinger og væremåter, og er barnas helhetlige utvikling som mennesker.

Barnehagen skal fremme fellesskap og hjelpe barna å forstå verdier og normer som gir tilhørighet til samfunnet, naturen og kulturen. Barnehagen skal støtte barnas nysgjerrighet og utforskertrang, og legge til rette for at de kan møte verden med undring og åpenhet. Barna skal erfare å ta ansvar, vise mot og bli selvstendige. Når de får delta i beslutninger og uttrykke egne meninger får de erfaring med kritisk tenkning, etiske vurderinger og utvikler

handlingskompetanse. Dette styrker deres evne til å påvirke og bidra til endring i sitt eget miljø (Rammeplan 2017).

I Rendalen barnehage får barna uttrykke tanker og meninger i samspill med andre. Personalet ser hvert barn som et individ med egne følelser og intensjoner, og støtter dem i å skape mening i den sosiale verden. Vi fremhever mangfold og ulikhet i hverdagen, slik at alle barn opplever å være en verdifull del av fellesskapet.

Læring

Barnehagen skal skape et miljø som gir barna lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Gjennom varierte aktiviteter og nye impulser får barna mulighet til samhandling og utvikling. Læring skjer når barna får bruke hele kroppen og alle sansene. Slik får de utforske, være nysgjerrige, kreativitet og lære med glede. Læring skjer best når barn og voksne utforsker og opplever sammen (Rammeplan 2017).

I Rendalen Barnehage legger vi til rette for et inkluderende læringsmiljø der barna får bidra i egen og andres utvikling. Vi følger barnas interesser og initiativ, stimulerer deres nysgjerrighet og styrker troen på egne evner. Vi samtaler, støtter, oppmuntrer og undrer oss sammen med barna.

Vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse utvikles gjennom erfaringer og fellesskap, og er avgjørende for å fungere godt i samspill med andre. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn opplever å være betydningsfulle og deltakende i et inkluderende miljø. Vi støtter barna i utvikling av vennskap, styrke deres selvfølelse og hjelpe barna å finne balansen mellom egne behov og hensynet til andre (Rammeplan 2017).

I Rendalen Barnehage skaper vi et fellesskap der alle barn får delta i lek, oppleve vennskap og utvikle sosiale ferdigheter. Gjennom samtaler og refleksjon lærer barna å forstå egne og andres perspektiver, sette og respektere grenser og å finne løsninger i konflikter. Vi arbeider aktivt for å forebygge og håndtere diskriminering, utestenging og krenkelser.

Kommunikasjon og språk

Språk og kommunikasjon er viktig for barnets helhetlige utvikling. Språk er vårt viktigste verktøy for å etablere kontakt og samspill med andre mennesker. Gjennom dialog og samspill skal barna få støtte til å uttrykke seg, lytte, forstå og skape mening. Barnas ulike kommunikasjonsformer og språk skal anerkjennes og verdsettes (Rammeplan 2017).

I Rendalen Barnehage er personalet gode og tydelige språkmodeller og legger til rette for språkstimulering i hverdagen. Gjennom barnerettet tale, åpne spørsmål og tilpasset kommunikasjon støtter vi barna til å sette ord på opplevelser og forstå omgivelsene. Vi tilrettelegger for alternativt supplerende kommunikasjon til de som trenger det.

Barns medvirkning

Alle barn skal ha innflytelse på det som skjer i barnehagen, og vi skal være oppmerksomme på deres ulike uttrykksformer. Medvirkning tilpasses barnas alder, erfaring, individuelle forutsetninger og behov. Det handler ikke bare om å velge, men om å oppleve tilhørighet, være aktive deltakere og ha reell innflytelse i fellesskapet. Barna skal ikke pålegges ansvar de ikke har forutsetning for å håndtere. De skal jevnlig få delta aktivt i planlegging og vurdering av barnehagens innhold (Rammeplan 2017).

I Rendalen Barnehage skal personalet gi barna valgmuligheter tilpasset alder og modenhet. Vi inviterer dem til å komme med forslag til temaer, prosjekter og turer, og er åpne for å endre planer når barna viser interesse for noe annet. Etter aktivitetene inviterer vi barna til å dele tanker og følelser om det de har opplevd.

MAT OG MÅLTID

Barn er aktive og trenger regelmessig påfyll av energi, næringsstoffer og væske for en best mulig vekst, utvikling og læring. Det er viktig at barna får i seg næringsrik mat og at to-tre av dagens måltider inntas i barnehagen.

Barna må lære å bli bevisste på følelsen av sult, tørste og metthet for å utvikle god appetittregulering. Barna bør få god tid til å spise og maten som serveres bør være variert og i tråd med Helsedirektoratets kostråd. Måltidene skal være en pedagogisk arena der barna får medvirke i mat- og måltidsaktiviteter (Helsedirektoratet – retningslinjer for mat og måltider i barnehagen).

Barnehagen ønsker å ta gode valg i forhold til valg av råvarer og reduksjon av matsvinn.

Måltidets pedagogiske mål i vår barnehage:

- *Måltidet i barnehagen er en pedagogisk arena der ulike deler av rammeplanen kan innlemmes.*
- *Måltidet skal bidra til fellesskapsfølelse og trivsel, det er også språkstimulering, estetikk, matematikk og kjennskap til matens opprinnelse.*
- *De ansatte må fremstå som gode rollemodeller og veilede barna til samhandling og bordskikk.*

SPRÅKLIG MANGFOLD

Et flerspråklig barnehagemiljø er en berikelse for alle barn i barnehagen. Det gir en bevissthet om at ord på ulike språk benevner de samme fenomenene og barna får en forståelse av at det er flere måter å uttrykke seg på, både på ulike språk og med ulike dialekter. Erfaringer med språk bidrar til å skape nysgjerrighet, glede og interesse for språk.

Barn er helt avhengig av et godt språkmiljø i barnehagen hvis de ikke snakker norsk hjemme. Det er viktig å beherske det språket majoriteten snakker for å bli inkludert og ha tilhørighet med andre. Det er også viktig for senere leseforståelse og skolefaglige prestasjoner.

I vår barnehage legger vi stor vekt på kvaliteten på samtalene, mengden tale og forskjellige språklige aktiviteter som f.eks. sang, rim/regler, spill og høytlesning. Vi støtter og veileder barna i lek og aktiviteter.

TRYGT OG GODT BARNEHAGEMILJØ

Barnehagen skal fremme et trygt og godt barnehagemiljø, forebygge mistrivsel og krenkelser. Et miljø preget av lek, gode relasjoner og fellesskap gir barna trygghet og trivsel.

Barnehageloven kapittel 8, særlig § 41 og § 42, regulerer barns rett til et trygt og godt barnehagemiljø. Det er nulltoleranse for krenkelser som mobbing, vold og utstenging, og personalet har plikt til å gripe inn.

Aktivitetsplikten inneholder fire faser der de ansatte må: Følge med, melde fra til styrer, undersøke saken og sette inn egnede tiltak dersom et barn ikke har et trygt og godt miljø. Ved behov for tiltak skal barnehagen utarbeide en skriftlig plan.

Rendalen barnehage har utarbeidet en Handlingsplan for psykososialt barnehagemiljø som skal være retningsgivende for arbeidet med å sikre at alle barn opplever trivsel, trygghet og tilhørighet i barnehagen.

BARNEHAGE AV GOD KVALITET

Det er store forskjeller mellom barnehagene i Norge. Regjeringen har som overordnet mål i nasjonal barnehagestrategi «Barnehagen for en ny tid mot 2030», at alle barn skal ha tilgang til et likeverdig tilbud av høy kvalitet i hele landet. Strategien omhandler blant annet kompetanse, bemanning og kvalitetsutvikling. Det viktigste for å heve kvaliteten på barnehagen er å ha ansatte med god og relevant kompetanse, som stadig er i utvikling. Utvikling av kvalitet skal bidra til kontinuerlig forbedring av barnehagens pedagogiske praksis. Det skal sikre at barna får et best mulig læringsmiljø som er tilpasset deres utvikling og behov. Nord-Østerdal har utarbeidet en felles kompetanseplan som viser hvordan vi utvikler ansattes kompetanse for å styrke kvaliteten på tilbudet.

Rendalen barnehage benytter også flere metoder og verktøy for å fremme utvikling.

Eksempler på dette kan være bruk av data og forskningsbasert praksis, pedagogisk analyse, observasjoner, ulike kartleggingsverktøy og -undersøkelser og kollektiv kompetansebygging. Barnehagens satsningsområder blir presentert i årsplanene.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, gjennomføres og vurderes på en systematisk måte. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Som pedagogisk virksomhet er barnehagens mål å tilby barna et tilrettelagt og helhetlig tilbud i samsvar med barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging gir personalet et grunnlag for å arbeide langsiktig og systematisk. Den sikrer kontinuitet og progresjon for både enkeltbarn og barnegruppen, og viser hvordan barnehagen tolker og gjennomfører rammeplanen. Planleggingen skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.

Planleggingen bygger på kunnskap om barns trivsel og utvikling, både individuelt og i gruppe. Den skal baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, vurdering og dialog med barn og foreldre.

I tillegg til Rendalen barnehages Virksomhetsplan og Årsplan utarbeider vi planer for kortere og lengre tidsrom:

Temaplanen sier noe om hvilket tema vi holder på med, hvilke mål og metoder vi jobber etter og hva som forventes av den voksne. Pedagogiske planer presenteres i vår digitale plattform.

I månedsbrev dokumenterer og evaluerer vi det pedagogiske arbeidet som har blitt gjennomført. Tema- og/eller prosjektarbeid for kommende måned(er) presenteres og vi informerer om praktiske ting.

Vurdering av det pedagogiske arbeidet skal gjennomføres for å sikre at alle barn mottar et tilbud som er i samsvar med barnehageloven og rammeplanen. Vurderingen innebærer å beskrive, analysere og tolke praksis opp mot barnehagens planer og mål.

Vurderingsarbeidet bygger på felles refleksjon i personalgruppen og gir grunnlag for videre planlegging og utvikling. Det skal også inkludere faglige og etiske spørsmål, slik at vi lærer av vår egen praksis og styrker barnehagen som pedagogisk virksomhet.

Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget.

Dokumentasjon viser hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjonen brukes i planlegging, vurdering og utvikling av det pedagogiske arbeidet. Den kan også gi foreldre, lokalmiljø og kommunen innsikt i hva barna opplever, lærer og gjør i barnehagen. Dokumentasjon kan være månedsbrev, informasjon via digital plattform, kartlegginger og observasjoner.

FAGOMRÅDER MED PROGRESJONSPLAN

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Fagområdene skal ses i sammenheng og alle områdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaring, interesser, kunnskaper og ferdigheter (Rammeplan 2017).

Progresjonsplanen tydeliggjør hvordan barnehagen gradvis bygger videre på barnas erfaringer. Den beskriver også hvilken rolle voksne har i å støtte, veilede og tilrettelegge slik at målene kan nås. Våre progresjonsplaner sikrer varierte opplevelser og utfordringer tilpasset barnas alder, ferdigheter og muligheter.

Etikk, religion og filosofi

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi (Rammeplan 2017).

ALDER	MÅL	AKTIVITET	VOKSENROLLE
1-2 ÅR	Tid og rom for undring.	Undre seg og lure på ting sammen med barna, på barnas premisser.	Møte barnas tro, spørsmål og undring med alvor og respekt.
2-3 ÅR	Arbeide med å tilegne seg samfunnets grunnleggende holdninger og verdier.	Ha fokus på å vise hensyn til hverandre. Vise respekt for hverandres ulike synspunkter.	Skape rom for opplevelser, undring, ettertanke og gode samtaler
3-4 ÅR	Erfare at grunnleggende spørsmål er vesentlige. Gi barna anledning til ro, undring, tenkning, samtaler og fortellinger	Ha tid til samtaler med barna. Ta barnas tanker og spørsmål på alvor. Stille spørsmål som skaper undring.	Skape interesse for og bidra til forståelse og toleranse for forskjellige kulturer og ulike måter å leve på. Hjelpe barn i konfliktsituasjoner til å finne konstruktive løsninger
4-6 ÅR	Utvikle toleranse og interesse uansett kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet. Gi barna kjennskap til kristne høytider og tradisjoner, samt tradisjoner knyttet til høytider i religioner og livssyn som er representert i barnegruppa. Forstå at mennesker kan tenke og leve på mange ulike måter.	Legge vekt på den gyldne regel: « Å være mot andre slik du vil at andre skal være mot deg». Bli kjent med religiøse høytider som jul og påske. Snakke om eller markere andre høytider som finnes i barnegruppa. Sette ord på følelser og opplevelser.	Være bevisst sitt yrkesetiske ansvar for praktisering av barnehagens verdigrunnlag. La den kristne kulturarven vises gjennom høytider, og markere andre religiøse og kulturelle tradisjoner som finnes i barnehagen.

Kommunikasjon, språk og tekst

Barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer (Rammeplan 2017).

ALDER	MÅL	AKTIVITET	VOKSENROLLE
1-2 ÅR	Barna skal oppleve et rikt språkmiljø, både verbalt og non-verbalt.	Gi respons på barnas ytringer både ved ord og kroppsspråk. Barnerettet språk. Enkelt språk. Assosiere ting med lyder. Leke med lyder. Enkle rim, regler, sanger med bevegelse. Enkle billedbøker og pekebøker. Gjentagelse/repetisjoner. Sette ord på alle handlinger.	Være et forbilde i lytting, kroppsspråk og respons. Skape trygghet og tillit for kommunikasjon. Ta deg tid og gi rom for all kommunikasjon.
2-3 ÅR	Barna skal tilegne seg kunnskaper om språk og samspill ved å delta i et samspill med lyttende og engasjerte voksne.	Enkle eventyr som brukes på ulike måter. Ha faste rutiner på navneopprop og telling. Enkle spill der man må sette ord på bilder, eks. memory. Bruke navnelapper med farger på.	Oppmuntre barn til å lytte, samtale og leke med lyder. Vise forståelse for barns bruk av morsmål. Oppmuntre barn til å bruke både morsmål og norsk.
3-4 ÅR	Videreutvikle sin begrepsforståelse og bruke et variert ordforråd.	Folkeeventyr, enkle spill. Rim og regler. Samtaler med lengre setninger. Flere vers på sanger. Samlinger der enkeltbarnet står i fokus. Bli kjent med bøker, sanger og bilder.	Støtte barn som har problemer med språk og kommunikasjon. Bruke bokstaver og siffer daglig.
4-5 ÅR	Bruke språket til å uttrykke følelser, ønsker og erfaringer, løse konflikter og bidra til gode relasjoner i lek og samvær.	Ulike spill der det kreves at barna kommuniserer. Sette ord på følelser. Øve på å lytte når andre snakker. Dele og vente på tur. Lese bøker som tar opp situasjoner barna kjenner igjen. Lekeskriving. Skrive navnet sitt.	Støtte og oppmuntre barn i all lek med tall og bokstaver. Skape spenning og glede rundt lesing, sang og samtale.
5-6 ÅR	Møte tekster og fortellinger gjennom varierte uttrykksformer som stimulerer til estetiske opplevelser, læring, refleksjon og innsikt i språk og kultur.	Lytte til lyder og rytme i språket. Bli kjent med bokstaver, tall og lyder. Lese dikt, fortelle gåter og vitser. Lese tradisjonell barnelitteratur og lokal litteratur. Leke med språket. Stille åpne spørsmål.	Være bevisst på hvilke verdier som formidles.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og psykisk og fysisk helse (Rammeplan 2017).

ALDER	MÅL	AKTIVITET	VOKSENROLLE
1-2 ÅR	Barna skal få oppleve trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt	Bruke mye tumleplass og oppmuntre til motorisk lek ute og inne. Korte turer i nærmiljøet og utforske uteområdet i barnehagen.	Legge til rette for fysisk aktivitet hvor alle kan få utfordringer og samtidig føle seg trygge. Veilede og gi ros slik at barna får gode mestringsopplevelser.
2-3 ÅR	Barna skal få videreutvikle motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper. Få erfaring med ulike smaker og typer mat.	Bruke bevegelsesleker Turer i nærmiljøet. Sykle og leke i sandkassa. Hermeleker. God hygiene, trivelige, sunne måltider. Kjenne på kroppens behov for sult og søvn. Bruke måltider til gode samtaler.	Bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper når det gjelder kosthold, hygiene, aktivitet og hvile. Tilrettelegge og utnytte barnehagens fysiske miljø og bruke nærmiljøet på en supplerende måte.
3-4 ÅR	Barna skal videreutvikle sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og finmotorikk, rytme og motoriske følsomhet. De skal få gode erfaringer med friluftsliv og uteliv til ulike årstider.	Aktiv bruk av nærmiljøet og naturområder. Gå på ski og turer. Bruke årstidene. Perle, tegne, putte, klippe og lime.	Gjenspeile mangfoldet i barnehagen og ta hensyn til kulturforskjeller når det gjelder forholdet til kropp.
4-5 ÅR	Barna skal oppleve glede ved å utforske naturen og møte kroppslige utfordringer. Lære hvordan man kan bruke naturen og samtidig ta vare på miljøet. Opplive å vurdere og mestre risikofylt lek	Ta vare på planter og dyr. Fange insekter, utforske. Så og plante. Rydde søppel i skogen på tur. Delta i kartongbretting, gjenbruk. Høydelek, fart, balanse, naturlek og byggelek.	Følge opp barns lekeinitiativ og tilby lek og spill der barna er fysisk aktive. Skape betingelser for kroppslig lek og aktivitet der jenter og gutter i ulik alder og ev. funksjonsnedsettelse kan delta på en likeverdig måte.
5-6 ÅR	Barna skal utvikle forståelse og respekt for egen og andres kropp og for at alle er forskjellige. Få kunnskap om menneskekroppen. Få innsikt i matens opprinnelse og produksjon	Styrke gruppens evne til å se og respektere hverandres likheter/ulikheter. Trygg og utfordrende kroppslig lek for alle. Medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter	Ta vare på barns helse og sikkerhet og kunne utføre førstehjelp.

Kunst, kultur og kreativitet

I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon (Rammeplan 2017).

ALDER	MÅL	AKTIVITET	VOKSENROLLE
1-2 ÅR	At barna får oppleve tilstedeværelse av kunst og kultur. De får erfare gjennom alle sine sanser	Fingermaling og tegne. Sanseopplevelser; føle, smake lukte, se og høre. Dans og bevegelse.	Legge til rette for at barna skal kunne nyte og uttrykke seg gjennom kunst, både gjennom voksenstyrte og barnestyrte aktiviteter.
2-3 ÅR	At barna får ta i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede.	Maling, tegning, utkledning, rytmeinstrumenter, dramalek, byggelek og store perler.	Gi tilbakemeldinger, motivere og oppmuntre. Gi barna mulighet for å finne sine egne uttrykksformer.
3-4 ÅR	Styrke sin kulturelle identitet og sine personlige uttrykk	Tegning, ulike maleteknikker, dans, sangleker, tradisjonsbakst og rollelek.	Sørge for at barn har tilgang til bøker, bilder, instrumenter, utkledningsutstyr og godt og variert materiell til kreativt arbeid.
4-5 ÅR	Utvikle sin evne til å bearbeide inntrykk gjennom skapende virksomhet. Barna skal få erfaring med enkel og trygg bruk av digitale verktøy	Dramateater, rollelek, ulike formingsaktiviteter. Ta vare på tegninger og fortelle historien bak tegning. Ta bilder og filme med nettbrett. Smartboard til sang, bevegelse og oppgaver.	Utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.
5-6 ÅR	Utvikle sin følsomhet til å lytte, iaktta og uttrykke seg gjennom allsidige møter med og refleksjon over kultur, kunst og estetikk.	Møte kunstnere, håndverkere, utstillinger og nye varierte musikk- og sanguttrykk. Bruke ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk.	Vise respekt for barns uttrykksformer og fremme lyst til estetisk utforskning. Gi barna mulighet til å oppleve lokale og nasjonale kunst- og kulturuttrykk. La barna bli kjent med lokale tradisjoner, byggeskikk, håndverk og kulturminner.

Natur, miljø og teknologi

Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen i de ulike årstider. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskaplige fenomener og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper (Rammeplan 2017).

ALDER	MÅL	AKTIVITET	VOKSENROLLE
1-2 ÅR	Barna skal få gjøre erfaringer via alle sine sanser.	Bli kjent i barnehageområdet og utfordringene der. Turer utenfor gjerdet. Imitere dyrelyder.	Ta utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, interesser og forutsetninger og stimulere dem til å oppleve med alle sanser, iaktta og undre seg over fenomener i naturen og teknologien.
2-3 ÅR	Barna skal få oppleve naturen og undring over naturens mangfoldighet.	Gå på bærtur i skogen. Se etter dyrespor/-tegn. Høre etter gjøken, plukke blomster. Få erfaringer fra de forskjellige årstidene.	Inkludere friluftaktiviteter og utelek i barnehagens hverdagsliv
3-4 ÅR	Barna skal få oppleve glede over å ferdes i naturen og få grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen. Få kunnskap om dyr og dyreliv. Lage konstruksjoner med ulike materialer.	Resirkulering av melkekartonger/kildesortering/søppelsortering. Plukke søppel, så frø, sette/ta opp poteter og gårdsbesøk. Turer til elva, lengre turer i skogen og ake-/ og skiturer. Snakke om det vi finner på tur. Bygge- og konstruksjonsleker.	Bygge på og videreutvikle baras erfaringer med tekniske leker og teknikk i hverdagen
4-6 ÅR	Barna skal få erfaringer med og kunnskaper om dyr og vekster og deres gjensidige avhengighet og betydning for matproduksjon. Få kjennskap til menneskets livssyklus.	Bruke ulike teknikker på å lage mat. Høstfest, lage mat ut ifra høstens råvarer. Fiske, spise fisk. Enkle næringskjeder. Snakke om hva dyrene trenger for å leve. Snakke om forskjeller mellom dyr som lever i Norge og dyr som lever i andre land. Lese bøker og snakke om liv, vekst og forandring.	Gi barna grunnleggende kunnskap om fødsel, vekst, aldring og død Nytte nærmiljøets muligheter for å kunne iaktta og lære om dyr, fisker, fugler, insekter og planter. Gi barna innsikt i produksjon av matvarer og fremme en forståelse av bærekraftig utvikling.

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden (Rammeplan 2017).

ALDER	MÅL	AKTIVITET	VOKSENROLLE
1-2 ÅR	Bli kjent med og delta i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet.	Inngå i barnehage-fellesskapet. Det nære er viktigst. Føle tilhørighet, trygghet og trivsel	Arbeide for at alle barn får erfare at de er verdifulle og viktige for fellesskapet.
2-3 ÅR	Erfare at alle mennesker, uansett erfaringer og forutsetninger inngår i og bidrar til barnehagens fellesskap	Respektere at vi er ulike og har forskjellige bakgrunner. Prate om hvor barna bor og deres familie.	Sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og andre.
3-4 ÅR	Utvikle tillit til egen deltagelse i og påvirkning av fellesskapet. Utvikle forståelse for ulike tradisjoner og levestett	Bli trygg på seg selv og andre. Tørre å bli med. Skape mestringsfølelse for det enkelte barnet. Turer til for eksempel butikken og biblioteket. Bli kjent med andre kulturer. Hva slags kulturer har vi i barnehagen?	Sørge for at barn utvider sin forståelse om kulturelle likheter og forskjeller og arbeide for et inkluderende miljø som motvirker mobbing og rasisme Gi barna begynnende kunnskap om menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen.
4-5 ÅR	Bli kjent med historiske endringer i lokalmiljø og samfunn	Jobbe med Rendalskultur og ulike tradisjoner.	Fremme like muligheter for jenter og gutter.
5-6 ÅR	Bli bedre kjent med landet vi bor i, for eksempel få kjennskap til at samene er Norges urbefolkning og få kjennskap til samiske fortellinger, sagn og andre deler av samisk kultur og hverdagsliv.	Kart, hvor er Norge? Hvor er Rendalen? Språk, nasjonaldag, markering av samefolkets dag, bli kjent med ulike flagg.	Vise engasjement for samfunnet, barnas nærmiljø og de mange mulighetene som finnes i lokalmiljøet. Gi barna mulighet til møter med ulike mennesker, arbeidsplasser og institusjoner i barnehagens nærmiljø. Sørge for at barnehagen bidrar aktivt i nærmiljøet og utnytte nærmiljøets gode opplevelser og læringsmuligheter. Ta i bruk litteratur og ulike medier for å utvide og fordype barnas erfaringer og læringsprosesser. Støtte barna i å møte medieinnhold med både nysgjerrighet og et kritisk blikk.

Antall, rom og form

Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende (Rammeplan 2017).

ALDER	MÅL	AKTIVITET	VOKSENROLLE
1-2 ÅR	Gi barna mulighet for å erfare rom og form gjennom alle sine sanser.	De voksne setter ord på hverdagslige situasjoner, som å spise en halv brødslike, ta på to sko eller kneppe igjen fire knapper osv. Bruke alle sansene gjennom berøring, bevegelse og lek.	Være bevisste og lyttende voksne som fanger opp den matematikken barnet uttrykker i lek, samtaler og hverdagsaktiviteter. Utforske og undre seg sammen med barna om likheter, ulikheter, størrelser og antall.
2-3 ÅR	Erfare ulike typer størrelser, former og mål.	Sortere og sammenligne. Puttekasse, enkle puslespill. Rydde leker på riktig plass.	Styrke barnas evne til å bruke språket aktivt når de tenker, resonerer og løser problemer.
3-4 ÅR	Erfare, utforske og leke med form, farger og mønster.	Konstruksjonslek, perle, spille spill, klippe og lime. Sanger, rim og regler. Gjerne med telling i. Bygge høye og lave konstruksjoner.	Være bevisst og presis i bruken av matematiske begreper i møte med barna.
4-5 ÅR	Erfare plassering og orientering og på den måten utvikle sine evner til lokalisering.	Bordecking, snekring, ulike formingsaktiviteter, spille kort, dele ut og telle. Hinderløype og plasseringslek.	Sørge for at barna har tilgang på leker og materiell som stimulerer til logisk tenking.
5-6 ÅR	Tilegne seg gode og anvendbare matematiske begreper ved å bruke dem aktivt i lek og daglige situasjoner.	Matlaging, telle, trekke fra og legge til. Bruke matematiske begreper som tid, retning, størrelser, mengde, vekt osv., samt relevante preposisjoner i hverdagsituasjoner. Spille spill med høyere vanskelighetsgrad.	Styrke barnas nysgjerrighet, matematikkglede og lyst til å utforske matematiske sammenhenger. Gi barna erfaringer med design ved å la dem utforske, oppdage og skape ulike former og mønstre. Legge til rette for at barna får utforske ulike mål, måleenheter, måleredskaper, vekt, volum og tid.

OVERGANGER

Tilvenning i barnehagen

Barnehagestart er en stor endring i livet for barn og foreldre. Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden. Dette er med å sikre barnets videre trygghet og trivsel i barnehagen.

Rendalen barnehage har utarbeidet en plan for tilvenning som beskriver fasene i tilvenningsperioden. Det er stor variasjon i hvor lang tid barnet bruker på de ulike fasene. Både barna og vi ansatte setter pris på at foreldre bruker god tid i tilvenningsfasen.

Familiene inviteres til 3 korte besøksdager, maks 2 t per dag, før oppstart og tilvenning. Målet er at barnet og foreldre/foresatte skal gjøre seg kjent med det fysiske miljøet inne og ute, samt med personalet.

Overgang til ny avdeling

Barn som allerede går i barnehagen, har også behov for gradvis tilvenning når det skal begynne på ny avdeling. De får også sin primærkontakt og besøker sin nye avdeling jevnlig før de begynner, slik at både barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent.

Overgang barnehage – skole/ skolefritidsordning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for en trygg og god overgang fra barnehage til skole og SFO.

Barnehagen og skolen/SFO utveksler nødvendig og relevant informasjon, samt faglig kompetanse, jmf. «Plan for overgang barnehage-skole».

En god overgang sikrer at kunnskap om det enkelte barn bidrar til forsvarlig og tilpasset tilrettelegging fra første skoledag. Deling av personopplysninger om enkeltbarn forutsetter samtykke fra foreldre/foresatte.

Rendalen kommune tilbyr skolestartere deltakelse i ferieklubben før skolestart, der de møter barn og elever fra hele kommunen, ansatte i fra skolene og ungdommer i sommerjobb. I ferieklubben får barn være med på lek og aktiviteter og møte nye venner.

FORELDRESAMARBEID

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Et godt og tillitsfullt samarbeid mellom hjem og barnehage er viktig for det enkelte barns trivsel, utvikling og læring. Personalet i barnehagen har ansvar for å gi foreldre nødvendig informasjon og invitere foreldre til medvirkning.

Brukerundersøkelser

En brukerundersøkelse er en strukturert måte å innhente tilbakemeldinger fra barn og foreldre/foresatte på, for å få innsikt i deres erfaringer med barnehagens tilbud. Formålet er å vurdere kvaliteten, avdekke forbedringsområder og gi et godt grunnlag for videre arbeid med barnehagens kvalitet.

Foreldreråd og Foreldreutvalg

Alle barnehager skal ha et foreldreråd. Foreldrerådet består av foreldrene til alle barna i barnehagen. Hovedoppgaven er å fremme foreldrenes felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Foreldreutvalget (FU) består av foreldrekontaktene fra alle avdelingene.

FU skal bidra til et godt samarbeid mellom hjem og barnehage, og være et bindeledd mellom foreldregruppen og barnehagens ledelse. FU er et frivillig organ og er ikke lovpålagt.

Foreldreutvalget konstituerer seg selv og leder fra hvert hus representerer foreldrene i Samarbeidsutvalget.

Samarbeidsutvalg

Samarbeidsutvalget (SU) skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget skal bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet, og for forholdet til foreldrene. Utvalget består av foreldre/foresatte, eier og ansatte i barnehagen.

Foreldremøter

Det gjennomføres minst ett foreldremøte i løpet av året. På foreldremøtene informerer vi om barnehagens innhold og rutiner, og drøfter ulike tema med foreldregruppa. Foreldremøtene skal bidra til god informasjonsflyt mellom hjem og barnehage og de er viktige samarbeidspartnere for utvikling av barnehagens kvalitet og innhold. Foreldremøter er en fin arena for foreldremedvirkning.

Foreldresamtaler

Alle foreldre blir invitert til foreldresamtale der foreldre og barnehage kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring. Barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet.

Foreldrearrangement

I løpet av året inviterer vi til ulike foreldrearrangement. De kan være både av uformelle og av mer formell art. På denne arenaen kan foreldrene delta og bidra uavhengig av bakgrunn og forutsetninger, og det gir foreldrene mulighet til å bygge nettverk og bli kjente med hverandre.

Daglig kontakt

Vi ser på den daglige kontakten med foreldrene som en svært viktig del av foreldresamarbeidet. Vi ber derfor om at barna følges inn i barnehagen om morgenen og at foreldre forsikrer seg om at personalet har registrert at barnet har kommet. Det er også nødvendig at personalet har registrert at barnet er hentet om ettermiddagen.

SAMARBEIDSPARTNERE

For at barn og foreldre/foresatte skal få et mest mulig helhetlig tilbud til beste for barns oppvekst og utvikling, kreves det at vi samarbeider med andre tjenester og virksomheter. Samtykke fra foreldre/foresatte er nødvendig for å kunne føre en åpen dialog med øvrige instanser, med unntak av barneverntjenesten.

Grunnskolen

Barnehagen skal, i samarbeid med skolene og SFO legge til rette for god overgang mellom barnehage, skole og SFO. Oppvekstsektoren i Rendalen har felles rutine «Plan for overgang barnehage-skole», som skal sikre en kvalitetsmessig god overgang og legge til rette for trygg overføring av informasjon om både barna og det pedagogiske arbeidet som er gjennomført i barnehagen.

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) og logopedtjenesten

Pedagogisk-psykologiske tjeneste og logopedtjenesten for Nord-Østerdal er en interkommunal tjeneste, som har kontor på Tynset. PPT og logopedtjenesten skal hjelpe barnehager og skoler med å legge til rette for barn med særskilte behov. De jobber både med system- og individrettede tiltak. Hensikten er at barnet får et inkluderende, likeverdig og tilpasset pedagogisk tilbud.

Helsestasjon

Helsestasjon for barn 0-5 år er et gratis tilbud for barn og foreldre, og ønsker å være en støtte for foreldrerollen og bidra til at barn får en trygg og god oppvekst.

Helsesykepleier gir foreldreveiledning og snakker om bl.a. kosthold, søvn, trivsel og samspill. Foreldre kan også ta opp det de selv har behov for å snakke om.

Fysioterapeut

Vi har ett tett samarbeid med fysioterapitjenesten, og det er lav terskel for å ta kontakt. Fysioterapeuter har kompetanse til å oppdage tidlige tegn på motoriske vansker, forsinket utvikling eller avvik i bevegelsesmønsteret. Når slike tegn oppdages tidlig, øker muligheten for at barnet får den støtten og tilretteleggingen det trenger.

Barnevern

Barnevernets rolle er tydelig definert i norsk lov, og handler først og fremst om å sikre at barn og unge får trygge og gode oppvekstvilkår. Barnevernet har som mål å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid.

Ved bekymring for barnet/familien, plikter barnehagen og melde om dette til barnevernet jmf. Barnehageloven § 46 og Barnevernloven § 6-4.

Barnevernstjenesten i Nord-Østerdal er en interkommunal tjeneste som Oppvekstsektoren i Rendalen har samarbeid med.

UTPLASSERING OG UTDANNING

Barnehagen fungerer ofte som praksisarena for elever fra ungdomsskole, videregående skole og høyskole. Vi bidrar også i opplæringen av læringer og tilbyr øvingsopplæring til studenter som tar barnehagelærerutdanningen.

Vi kan tidvis ha praksisplasser for personer som deltar i språkopplæring eller arbeidstrening.

BIBLIOTEKET

Rendalen barnehage har et nært samarbeid med biblioteket i kommunen. Vi har også en liten «bibliotekfilial» i barnehagen der det er mulig for barna å låne med seg bøker hjem fra barnehagen. Antall lån blir registret i bibliotekets register.

TVERRFAGLIG SAMHANDLINGSTEAM (TST)

Rendalen kommune har opprettet et lavterskeltilbud, tverrfaglig samhandlingsteam, som skal styrke arbeidet med forebygging og tidlig innsats hos barn/unge og familier.

Målet er at barn/unge og familier skal få den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt, før eventuell utredning. Teamet gir råd og veiledning som tilpasses barn og familiers behov, hvor utfordringene kan omhandle sosial kompetanse, trivsel, atferd og mestring av hverdagen hjemme og/eller i barnehagen/skole.

Tverrfaglig samhandlingsteamet møtes minst fem ganger i året og ledes av miljøterapeut i oppvekst. Andre faste deltakere er rektorer, styrer, helsesykepleier, barnevernstjenesten, rus og psykiatritjenesten for barn og unge og pedagogisk/psykologisk tjeneste (PPT).

